

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی
اداره مطالعات و مقررات بانکی

**دستورالعمل اجرایی تأسیس، فعالیت و نظارت
بر صرافی‌ها**

«بسمه تعالی»

مقدمه

به استناد ماده ۱۱ قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۸ تیرماه ۱۳۵۱، آیین‌نامه‌های قانون تنظیم بازار غیرمتشکل پولی و تبصره ۱ ماده ۹۶ قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، "دستورالعمل اجرایی تأسیس، فعالیت و نظارت بر صرافی‌ها" که از این پس به اختصار "دستورالعمل" نامیده می‌شود، به شرح ذیل تصویب می‌گردد.

فصل اول: تعاریف

ماده ۱- در این دستورالعمل عناوین ذیل به جای عبارت‌های مربوط بکار می‌روند:

۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛

۲-۱- مؤسسه اعتباری: بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون و یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت بانک مرکزی قرار دارد؛

۳-۱- صرافی: شرکتی که موضوع فعالیت آن انجام عملیات صرافی می‌باشد؛

۴-۱- عملیات صرافی: خرید و فروش ارز اعم از نقدی یا حواله‌ای که حوزه مجاز انجام آن‌ها براساس نوع صرافی اول و دوم متفاوت خواهد بود؛

۵-۱- صرافی نوع اول: صرافی که صرفاً مجاز به خرید و فروش نقدی ارز بوده و پرداختن به سایر معاملات ارزی توسط این نوع صرافی ممنوع می‌باشد؛

۶-۱- صرافی نوع دوم: صرافی که علاوه بر خرید و فروش نقدی ارز، مجاز به انجام عملیات مربوط به حواله‌های ارزی از طریق مؤسسات اعتباری و ارائه خدمات ارزی برون مرزی از طریق کارگزاران در چارچوب قوانین و مقررات ارزی می‌باشد.

۷-۱- کارگزار: هر شخص دارای مجوز از مراجع قانونی در خارج از کشور که به واسطه انعقاد قرارداد با صرافی نوع دوم دارای مجوز از بانک مرکزی، نسبت به عملیات صرافی در خارج از کشور مطابق با ترتیبات تعیین شده در قرارداد و در چارچوب قوانین و مقررات اقدام می‌کند؛

۸-۱- خدمات ارزی برون مرزی:

۸-۱-۱- پرداخت وجه توسط مشتری به صرافی در داخل کشور و دریافت معادل ارزی آن از کارگزار در خارج از کشور، به صورت وجه نقد و یا واریز به حساب بانکی وی یا شخص ثالث؛

۸-۱-۲- پرداخت ارز توسط مشتری به کارگزار در خارج از کشور و دریافت معادل آن از صرافی در داخل کشور، به صورت وجه نقد و یا واریز به حساب بانکی وی یا شخص ثالث؛

۹-۱- مؤسسين: مؤسسات اعتباری و اشخاص حقیقی واجد شرایط که متقاضی اخذ اجازه نامه تأسیس و فعالیت صرافی می باشند؛

۱۰-۱- اجازه نامه تأسیس: موافقت کتبی بانک مرکزی با ثبت صرافی در مرجع ثبتی؛

۱۱-۱- اجازه نامه فعالیت: موافقت کتبی بانک مرکزی برای شروع یا ادامه فعالیت صرافی؛

۱۲-۱- اجازه نامه تغییرات ثبتی: موافقت کتبی بانک مرکزی با تغییرات ثبتی صرافی در مرجع ثبتی؛

فصل دوم: ضوابط تأسیس

ماده ۲ - تأسیس و ثبت صرافی با رعایت قوانین و مقررات ذی ربط، مصوبات شورای پول و اعتبار، بخشنامه های بانک مرکزی و مفاد این دستورالعمل، صرفاً با اخذ مجوز از بانک مرکزی مجاز است.

ماده ۳ - تأسیس صرافی توسط مؤسسات اعتباری، با رعایت قوانین و مقررات ناظر بر آنها، صرفاً در قالب شرکت سهامی خاص و توسط اشخاص حقیقی فقط در قالب شرکت تضامنی امکان پذیر است.

ماده ۴ - مؤسسين در حوزه هایی که تأسیس صرافی در آنها، حسب مقررات موجود نیازمند موافقت مراجع ذی صلاح از قبیل سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی می باشد، مکلفند موافقت کتبی مراجع مزبور را به انضمام سایر مدارک مورد نیاز به بانک مرکزی ارایه نمایند.

ماده ۵ - تأسیس شعبه توسط صرافی ممنوع است.

تبصره - صرافی های موجودی که دارای شعبه می باشند، موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل نسبت به تعطیلی شعبه خود اقدام نمایند.

ماده ۶ - مکان فعالیت صرافی باید از حیث ملاحظات حفاظتی و امنیتی به تأیید مراجع ذیصلاح برسد.

ماده ۷ - مؤسسين باید از شرایط زیر برخوردار باشند:

۱-۷- دارا بودن تابعیت ایران و سکونت در ایران؛

۲-۷- پیرو یکی از ادیان رسمی کشور؛

۳-۷- داشتن صلاحیت فردی؛

۴-۷- نداشتن سابقه چک برگشتی رفع سوءاثرنشده در شبکه بانکی کشور؛

۵-۷- نداشتن بدهی غیرجاری به مؤسسات اعتباری؛

۶-۷- تعیین تکلیف بدهی مالیاتی با سازمان امور مالیاتی؛

۷-۷- نداشتن سهم یا سهم‌الشرکه در زمان تأسیس سایر صرافی‌ها در پنج سال

گذشته منتهی به تاریخ درخواست تأسیس صرافی جدید؛

۸-۷- نداشتن سمت مدیرعامل، عدم عضویت در هیأت‌مدیره و همچنین نداشتن

همزمان سهم یا سهم‌الشرکه در سایر صرافی‌ها و یا مشارکت در تأسیس

صرافی‌های دیگر؛

۹-۷- دارا بودن حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته‌های بانکداری، اقتصاد،

حقوق، مدیریت، حسابداری و فناوری اطلاعات یا حداقل پنج‌سال سابقه فعالیت

بانکی در بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی یا فعالیت صرافی در صرافی‌های

مجاز.

۱۰-۷- گذراندن دوره‌های آموزشی مرتبط با صرافی طبق اعلام بانک مرکزی؛

ماده ۸ - مؤسسين باید به همراه تقاضای خود، مدارک و اطلاعات زیر را به بانک مرکزی ارائه و

اعلام نمایند:

۱-۸- پرسشنامه بانک مرکزی پس از تکمیل؛

۲-۸- مبلغ سرمایه پیشنهادی و نحوه تأمین آن؛

۳-۸- اساسنامه نمونه پس از تکمیل؛

۴-۸- صورت جلسه هیأت مؤسس؛

۵-۸- نام و مشخصات، میزان تحصیلات و سابقه فعالیت مؤسسين با ذکر میزان

سرمایه در شرکت سهامی خاص یا سهم‌الشرکه در شرکت تضامنی، به ضمیمه

مدارک مثبت؛

۸-۶- نام و مشخصات، میزان تحصیلات، سابقه فعالیت، سمت‌های قبلی و سمت

پیشنهادی مدیر یا مدیران پیشنهادی صرافی، به ضمیمه مدارک مثبت؛

۸-۷- گواهی عدم سوء پیشینه کیفری مؤسسين، مدیر و یا مدیران پیشنهادی؛

۸-۸- تعهدنامه هریک از مؤسسين و مدیران پیشنهادی مبنی بر نداشتن سمت به

عنوان مدیرعامل، عضو هیأت مدیره، مؤسس، سهامدار یا شریک در صرافی دیگر

و عدم شمول قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل در خصوص مدیر یا

مدیران پیشنهادی و همچنین نداشتن سابقه محکومیت کیفری از هیچ نوع و

تعهدنامه و التزام کتبی مبنی بر انجام عملیات صرافی طبق مفاد این دستورالعمل

و سایر موارد به تشخیص بانک مرکزی؛

۸-۹- معرفی نامه از مراجعی که تأسیس و فعالیت صرافی، منوط به اخذ مجوز از آن‌ها

می باشد؛

۸-۱۰- سایر مدارک و اطلاعات ضروری به تشخیص بانک مرکزی.

فصل سوم: ارکان صرافی

سهامداران، شرکا، هیأت مدیره و مدیرعامل

ماده ۹ - سهامداران، شرکا، اعضاء هیأت مدیره و مدیرعامل صرافی باید از شرایط ذیل برخوردار

باشند:

۹-۱- دارا بودن تابعیت ایران و سکونت در ایران؛

۹-۲- سکونت در شهر محل فعالیت صرافی برای مدیرعامل؛

۹-۳- پیرو یکی از ادیان رسمی کشور؛

۹-۴- داشتن حداقل ۲۵ سال تمام برای اعضاء هیأت مدیره و حداقل ۳۰ سال تمام

برای مدیرعامل صرافی؛

۹-۵- داشتن صلاحیت فردی؛

۹-۶- نداشتن سابقه چک برگشتی رفع سوء اثر نشده در شبکه بانکی کشور؛

۹-۷- نداشتن بدهی غیر جاری به مؤسسات اعتباری؛

۹-۸- تعیین تکلیف بدهی مالیاتی با سازمان امور مالیاتی؛

۹-۹- نداشتن سمت مدیرعامل، عدم عضویت در هیأت مدیره و همچنین نداشتن

همزمان سهم یا سهام‌الشرکه در سایر صرافی‌ها و یا مشارکت در تأسیس

صرافی‌های دیگر؛

۹-۱۰- دارا بودن حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته‌های بانکداری، اقتصاد، حقوق، مدیریت، حسابداری و فناوری اطلاعات و حداقل پنج سال سابقه فعالیت بانکی در بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی یا فعالیت صرافی در صرافی‌های مجاز یا سابقه کاری مرتبط برای مدیرعامل و سایر ارکان صرافی.

۹-۱۱- گذراندن دوره‌های آموزشی مرتبط با صرافی طبق اعلام بانک مرکزی؛

تبصره ۱ - در خصوص سهامداران دارای کمتر از یک درصد سهام صرافی مؤسسه اعتباری، احراز شرایط موضوع بندهای ۹-۵ الی ۹-۹ این ماده، الزامی نمی‌باشد.

تبصره ۲ - هیأت مدیره، مدیرعامل و شرکای فعلی صرافی‌های دارای مجوز از بانک مرکزی در صورتی که واجد شرایط مندرج در بند ۹-۹ این ماده نباشند موظفند حداکثر ظرف مدت دو سال از تاریخ تصویب این دستورالعمل، وضعیت خود را با مفاد بند یادشده تطبیق دهند.

ماده ۱۰ - سهامداران، شرکا، اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل باید به همراه تقاضای خود، مدارک و اطلاعات زیر را به بانک مرکزی ارائه نمایند:

۱-۱- پرسشنامه بانک مرکزی پس از تکمیل؛

۲-۱- صورت جلسه مجمع عمومی؛

۳-۱- نام و مشخصات، میزان تحصیلات و سابقه فعالیت با ذکر میزان سرمایه در شرکت سهامی خاص یا سهام‌الشرکه در شرکت تضامنی، به ضمیمه مدارک مثبت؛

۴-۱- گواهی عدم سوء پیشینه کیفری؛

۵-۱- تعهدنامه مبنی بر نداشتن سمت به عنوان مدیرعامل، عضو هیأت مدیره، مؤسس، سهامدار یا شریک در صرافی دیگر و همچنین نداشتن سابقه محکومیت کیفری از هیچ نوع و تعهدنامه و التزام کتبی مبنی بر انجام عملیات صرافی طبق مفاد این دستورالعمل و سایر موارد به تشخیص بانک مرکزی؛

۶-۱- تعهدنامه مبنی بر موافقت با اقدام بانک مرکزی در مطالبه وجه ضمانت‌نامه بانکی در صورت عدم رعایت مفاد این دستورالعمل از جمله عدم تمدید ضمانت‌نامه بانکی توسط صرافی.

۷-۱- سایر مدارک و اطلاعات ضروری به تشخیص بانک مرکزی.

فصل چهارم: سرمایه

ماده ۱۱ - حداقل مبلغ سرمایه اولیه به منظور تأسیس صرافی نوع اول مبلغ پنجاه میلیارد ریال و صرافی نوع دوم و صرافی متعلق به مؤسسه اعتباری مبلغ دویست میلیارد ریال تعیین می‌گردد؛ که لازم است قبل از ثبت صرافی تماماً به صورت نقدی نزد بانک مرکزی تودیع گردد.

تبصره ۱ - حداقل ۹۰ درصد از سرمایه صرافی مؤسسه اعتباری باید متعلق به مؤسسه اعتباری باشد.

تبصره ۲ - صرافی‌های دارای مجوز از بانک مرکزی که سرمایه ثبتی آن‌ها کمتر از مبلغ سرمایه موضوع این ماده است موظفند حداکثر طی مدت یکسال از تاریخ تصویب این دستورالعمل نسبت به افزایش سرمایه ثبتی، حداقل به میزان سرمایه مقرر در این ماده اقدام نمایند.

تبصره ۳ - در صورتی که سرمایه صرافی به دلیل زیان از حداقل مقرر این دستورالعمل کمتر گردد؛ صرافی موظف است حداکثر طی مدت سه ماه سرمایه خود را تکمیل نماید.

ماده ۱۲ - صرافی موظف است معادل ۵۰ درصد از سرمایه ثبتی، دارایی غیرمنقول (براساس ۷۰ درصد ارزیابی کارشناس رسمی دادگستری منتخب بانک مرکزی) به نام صرافی ثبت و یا معادل همین ارزش، گواهی مسدودی سپرده نزد مؤسسات اعتباری، به بانک مرکزی ارایه نماید.

تبصره ۱ - ارایه ترکیبی از موارد مذکور معادل ۵۰ درصد از سرمایه ثبتی صرافی بلامانع می‌باشد.

تبصره ۲ - صرافی‌های دارای مجوز از بانک مرکزی که فاقد شرایط مندرج در این ماده می‌باشند موظفند حداکثر ظرف مدت یک سال از تاریخ تصویب این دستورالعمل، نسبت به انطباق وضعیت خود با مفاد این ماده و تبصره یک آن اقدام نمایند.

تبصره ۳ - در صورت افزایش سرمایه ثبتی صرافی در هر زمان، رعایت مفاد این ماده الزامی می‌باشد.

فصل پنجم: اجازه‌نامه

ماده ۱۳ - بانک مرکزی در صورت تأیید اساسنامه، احراز صلاحیت مؤسسين، شرکا و سهامداران، اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل صرافی، تودیع کامل سرمایه و احراز سایر شرایط موضوع این دستورالعمل، نسبت به صدور اجازه‌نامه تأسیس اقدام می‌نماید.

ماده ۱۴ - اجازه‌نامه تأسیس صرافی صرفاً به منظور انجام امور ثبتی صادر می‌شود و شروع به فعالیت صرافی منوط به کسب اجازه‌نامه فعالیت از بانک مرکزی است.

- ماده ۱۵ -** مدت اعتبار اجازه‌نامه تأسیس، حداکثر شش ماه پس از صدور است.
- ماده ۱۶ -** صرافی موظف است پس از ثبت و تأسیس، حداکثر طی مدت شش ماه از تاریخ ثبت، نسبت به اخذ اجازه‌نامه فعالیت از بانک مرکزی اقدام نماید.
- تبصره -** در صورتی که صرافی پس از گذشت شش ماه از تاریخ ثبت، نسبت به اخذ اجازه‌نامه فعالیت از بانک مرکزی اقدام ننماید و یا موجبات اخذ مجوز فعالیت از بانک مرکزی را فراهم نسازد؛ ضمن کان‌لم‌یکن تلقی شدن اجازه‌نامه تأسیس و عدم صدور اجازه‌نامه فعالیت، صرافی موظف به انحلال قانونی شرکت است.
- ماده ۱۷ -** بانک مرکزی پس از دریافت اساسنامه ثبت شده، نسخه‌ای از گواهی ثبت مرجع ثبتی و آگهی ثبت در روزنامه رسمی یا رسید روزنامه رسمی مبنی بر دریافت آگهی ثبت، مدارک مثبت موضوع ماده (۱۲) و ماده (۲۱) این دستورالعمل و سایر مدارک لازم و اسامی صاحبان امضای مجاز، نسبت به صدور اجازه‌نامه فعالیت اقدام می‌نماید.
- تبصره -** اجازه‌نامه فعالیت برای بار اول با مدت اعتبار یک‌سال صادر و اعطاء می‌گردد و برای دفعات بعد و در صورت تأیید عملکرد صرافی توسط بانک مرکزی، با مدت اعتبار حداکثر سه سال قابل تمدید می‌باشد.
- ماده ۱۸ -** بانک مرکزی در صورتی که تشخیص دهد مؤسسین قادر به تأسیس و راه‌اندازی صرافی نمی‌باشند و یا اطلاعات کذب و نادرست ارائه نموده‌اند، حسب مورد از صدور اجازه‌نامه تأسیس و یا فعالیت خودداری می‌نماید.
- ماده ۱۹ -** اجازه‌نامه‌های صادره توسط بانک مرکزی به هیچ وجه و در قالب هیچ یک از عقود، قابل انتقال به غیر نمی‌باشد.

فصل ششم: فعالیت

- ماده ۲۰ -** هرگونه فعالیت در زمینه عملیات صرافی، موقوف به اخذ مجوز از بانک مرکزی است. صرافی صرفاً مجاز به فعالیت در چارچوب مفاد این دستورالعمل، قوانین و مقررات مربوط و بخشنامه‌های بانک مرکزی می‌باشد.
- ماده ۲۱ -** به منظور رعایت ضوابط و مقررات مربوطه، صرافی موظف به ارائه ضمانت‌نامه بانکی بدون قید و شرط حسن انجام تعهد با سررسید دو ساله به نفع بانک مرکزی به میزان ۵۰ درصد آخرین سرمایه ثبتی می‌باشد.
- تبصره ۱ -** صرافی موظف است قبل از انقضای مدت اعتبار ضمانت‌نامه بانکی نسبت به تمدید ضمانت‌نامه بانکی اقدام نماید.

تبصره ۲ - وثائقی که صرافی بابت ضمانت‌نامه بانکی به مؤسسه اعتباری ارائه می‌دهد نباید دارای غیرمنقول ثبت شده به نام صرافی و یا گواهی مسدودی سپرده موضوع ماده (۱۲) این دستورالعمل باشد.

ماده ۲۲ - انجام عملیات صرافی، در خارج از نشانی مندرج در اساسنامه ثبت شده صرافی و اجازه‌نامه فعالیت صرافی یا مجوز شعبه، ممنوع می‌باشد.

ماده ۲۳ - مدیرعامل و اعضای هیأت مدیره صرافی، مسئول هر نوع عملیات صرافی در محل صرافی می‌باشند.

ماده ۲۴ - جابه‌جایی و انتقال صرافی از شهری که به استناد اجازه‌نامه تأسیس در آن ایجاد شده است به سایر نقاط ممنوع می‌باشد.

ماده ۲۵ - صرافی موظف است «اجازه‌نامه فعالیت» را در محل صرافی به‌طور واضح در معرض دید عموم قرار دهد.

ماده ۲۶ - صرافی موظف است نرخ‌های خرید و فروش ارزها توسط بانک مرکزی و سایر اطلاعات مورد نیاز مشتریان را در محل صرافی به‌طور واضح در معرض دید عموم قرار دهد.

ماده ۲۷ - صرافی مجاز به انجام معامله با کلیه ارزها می‌باشد مگر این که بانک مرکزی معامله یک یا چند ارز را ممنوع اعلام کرده باشد.

ماده ۲۸ - صرافی مجاز به انجام عملیات بانکی از جمله دریافت و نگهداری سپرده از مشتریان و یا اعطای تسهیلات و همچنین پیش‌خرید و یا پیش‌فروش ارز و انجام سایر معاملات سلف نمی‌باشد.

تبصره - انجام هرگونه عملیات صرافی در فضای اینترنتی و یا مجازی توسط صرافی ممنوع می‌باشد.

ماده ۲۹ - مجموع تعهدات مالی ناشی از حواله‌های صادره به مشتریان، در هیچ زمانی نباید از دو برابر میزان آخرین سرمایه ثابتی صرافی فراتر رود.

ماده ۳۰ - صرافی موظف است کلیه رویدادهای مالی خود را براساس قوانین و مقررات موجود و در چارچوب استانداردهای حسابداری، روزانه ثبت و ضبط نماید.

ماده ۳۱ - صرافی موظف است آمار و اطلاعات کلیه معاملات و خرید و فروش ارز خود اعم از معاملات نقدی، حواله‌ای یا توسط کارگزار را براساس نوع ارز به انضمام مشخصات خریداران و فروشندگان در سامانه نظارت ارز (سنا) و در دیگر چارچوب‌های تعیین شده توسط بانک مرکزی ارسال و اعلام نماید.

ماده ۳۲ - صرافی موظف است گزارش حسابرس معتمد بانک مرکزی را همراه با صورت‌های مالی سالانه حسابرسی شده و یادداشت‌های همراه، حداکثر تا چهار ماه بعد از پایان سال مالی به بانک مرکزی ارسال نماید.

تبصره - صرافی مکلف است صورت‌های مالی میان دوره‌ای به همراه گزارش حسابرس معتمد بانک مرکزی تا پایان آبان‌ماه، به بانک مرکزی ارسال نماید.

ماده ۳۳ - صرافی در قبال انجام هر نوع عملیات صرافی، ملزم به ارائه رسید و فاکتور معتبر با امضای مجاز و ممهور به مهر صرافی و به نام و امضای مشتری می‌باشد.

ماده ۳۴ - صرافی مکلف است کلیه وجوه متعلق به صرافی، اعم از ریالی و یا ارزی را صرفاً در حسابی به نام صرافی نزد مؤسسات اعتباری نگهداری نماید و مشخصات تمام حساب‌های خود را به بانک مرکزی اعلام دارد. واریز و یا نگهداری وجوه متعلق به صرافی در حساب‌های دیگر و از جمله حساب شرکا یا سهامداران ممنوع است.

ماده ۳۵ - نام ثبتی صرافی باید به‌طور کامل با ذکر نوع شرکت (تضامنی یا سهامی خاص) و شماره ثبت شرکت، در کلیه امور تبلیغاتی، مکاتبات، فاکتورها، رسیدها و مهرهای صرافی درج گردد.

ماده ۳۶ - استفاده از عنوان و یا کلمه «بانک» یا «مؤسسه اعتباری غیربانکی» در نام صرافی و یا استفاده از نشانه‌های متعلق به بانک و مؤسسه اعتباری غیربانکی در تبلیغات، ممنوع می‌باشد.

ماده ۳۷ - صرافی موظف است حداکثر ظرف مدت یک‌ماه از تاریخ صدور «اجازه‌نامه فعالیت»، نسبت به شروع فعالیت اقدام و مراتب را به صورت کتبی به بانک مرکزی اعلام نماید.

ماده ۳۸ - توقف فعالیت صرافی برای مدتی بیش از ده روز، صرفاً با موافقت بانک مرکزی مجاز است.

ماده ۳۹ - حضور مدیرعامل یا یکی از اعضای هیأت مدیره در محل صرافی الزامی می‌باشد.

ماده ۴۰ - صرافی مکلف است بر اساس دستورالعمل‌های مرتبط و با رعایت سقف مقرر معاملات، نسبت به شناسایی و احراز هویت مشتری، نحوه انجام معاملات، ثبت، نگهداری و ارسال آمار و اطلاعات مربوط به عملیات صرافی به بانک مرکزی و اتخاذ تریبیات آموزش کارکنان اقدام نماید.

فصل هفتم: نظارت

ماده ۴۱ - مسئولان صرافی موظفند امکان رسیدگی‌های لازم را برای بازرسان بانک مرکزی فراهم نمایند و کلیه اسناد، مدارک و دفاتر خود را جهت این‌گونه رسیدگی‌ها ارایه دهند.

ماده ۴۲ - در صورت وقوع هر یک از موارد ذیل توسط صرافی، بانک مرکزی می‌تواند حسب مورد نسبت به تذکر کتبی، اخطار کتبی، توقف برخی فعالیت‌های صرافی، تغییر نوع صرافی، سلب صلاحیت اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل، تعلیق یا ابطال اجازه‌نامه فعالیت و یا سایر اقدامات قانونی اقدام نماید:

۴۲-۱ - تخطی از مفاد این دستورالعمل، سایر مقررات ذی‌ربط و تعهدنامه‌های ارایه شده؛

۴۲-۲ - عدم ایفای بدهی‌ها و تعهدات نسبت به مشتریان؛

۴۲-۳ - انجام عملیات مربوط به حواله‌های ارزی توسط صرافی نوع اول؛

۴۲-۴ - عدم ارایه اطلاعات از سوی صرافی و یا ارایه اطلاعات نادرست یا گمراه‌کننده توسط مؤسسين، مدیران، شرکا و یا سهامداران صرافی به بانک مرکزی؛

۴۲-۵ - انحلال و یا ورشکستگی صرافی؛

تبصره ۱ - در صورت سلب صلاحیت هر یک از اعضای هیأت مدیره و یا مدیرعامل، چنانچه صرافی ظرف مدت ده روز کاری نسبت به معرفی اعضای جدید هیأت مدیره و یا مدیرعامل جدید اقدام ننماید، اجازه‌نامه فعالیت صرافی تعلیق خواهد شد.

تبصره ۲ - در صورت سلب صلاحیت هر یک از اعضای هیأت مدیره و یا مدیرعامل صرافی، اشخاص مزبور نمی‌توانند تا مدت دو سال به‌عنوان عضو هیأت مدیره و یا مدیرعامل هیچ یک از صرافی‌ها تعیین شوند.

تبصره ۳ - نحوه اعمال اقدامات مندرج در این ماده براساس شیوه‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب بانک مرکزی می‌رسد.

ماده ۴۳ - بانک مرکزی باید در مواردی که تمام یا بخشی از فعالیت یک شخص حقیقی یا حقوقی را مصداق عملیات صرافی بدون اخذ مجوز از آن بانک تشخیص دهد و یا در صورت امتناع صرافی از توقف فعالیت پس از صدور حکم تعلیق، ابطال یا اتمام مدت اعتبار مجوز صرافی، علاوه بر مطالبه وجه ضمانت‌نامه بانکی، با هماهنگی نیروی انتظامی اقدامات لازم را به منظور متوقف نمودن فعالیت‌های آن شخص، به مورد اجرا گذارد.

فصل هشتم: سایر موارد

- ماده ۴۴ -** دارایی‌های صرافی نباید به‌عنوان وثیقه هرگونه تعهدی دیگر مورد استفاده قرار گیرد.
- ماده ۴۵ -** تمدید اجازه‌نامه فعالیت صرافی‌هایی که قبل از تصویب این دستورالعمل تأسیس شده‌اند منوط به رعایت مفاد این دستورالعمل خواهد بود.
- ماده ۴۶ -** هرگونه تغییرات ثبتي صرافی از جمله تغییر در مفاد اساسنامه و میزان سرمایه، منوط به موافقت قبلی بانک مرکزی و اخذ اجازه‌نامه تغییرات ثبتي از این بانک می‌باشد.
- ماده ۴۷ -** مواردی که در این دستورالعمل پیش‌بینی نشده است تابع قوانین و مقررات جاری کشور از جمله قانون پولی و بانکی کشور، قانون تجارت و لایحه اصلاحی آن، قانون تنظیم بازار غیرمتشکل پولی و آیین‌نامه‌های آن، قانون مبارزه با پولشویی، آیین‌نامه اجرایی و دستورالعمل‌های مرتبط با آن، سایر قوانین و مقررات ذی‌ربط و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوطه و همچنین مصوبات شورای پول و اعتبار و دستورات و بخشنامه‌های بانک مرکزی می‌باشد.
- ماده ۴۸ -** از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این دستورالعمل، «دستورالعمل اجرایی تأسیس، فعالیت و نظارت بر صرافی‌ها» موضوع مصوبه یک‌هزار و یک‌صد و شانزدهمین جلسه مورخ ۱۳۸۹/۶/۹ شورای پول و اعتبار، احکام مرتبط با صرافی در دستورالعمل اجرایی عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب جلسه مورخ ۱۳۷۹/۶/۱۳ شورای پول و اعتبار که مغایر با این دستورالعمل است و همچنین دیگر مصوبات مغایر با این دستورالعمل، منسوخ می‌گردد.
- این دستورالعمل مشتمل بر ۴۸ ماده و ۱۸ تبصره در یک‌هزار و یک‌صد و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۹۲/۵/۱ شورای پول و اعتبار به تصویب رسید.